

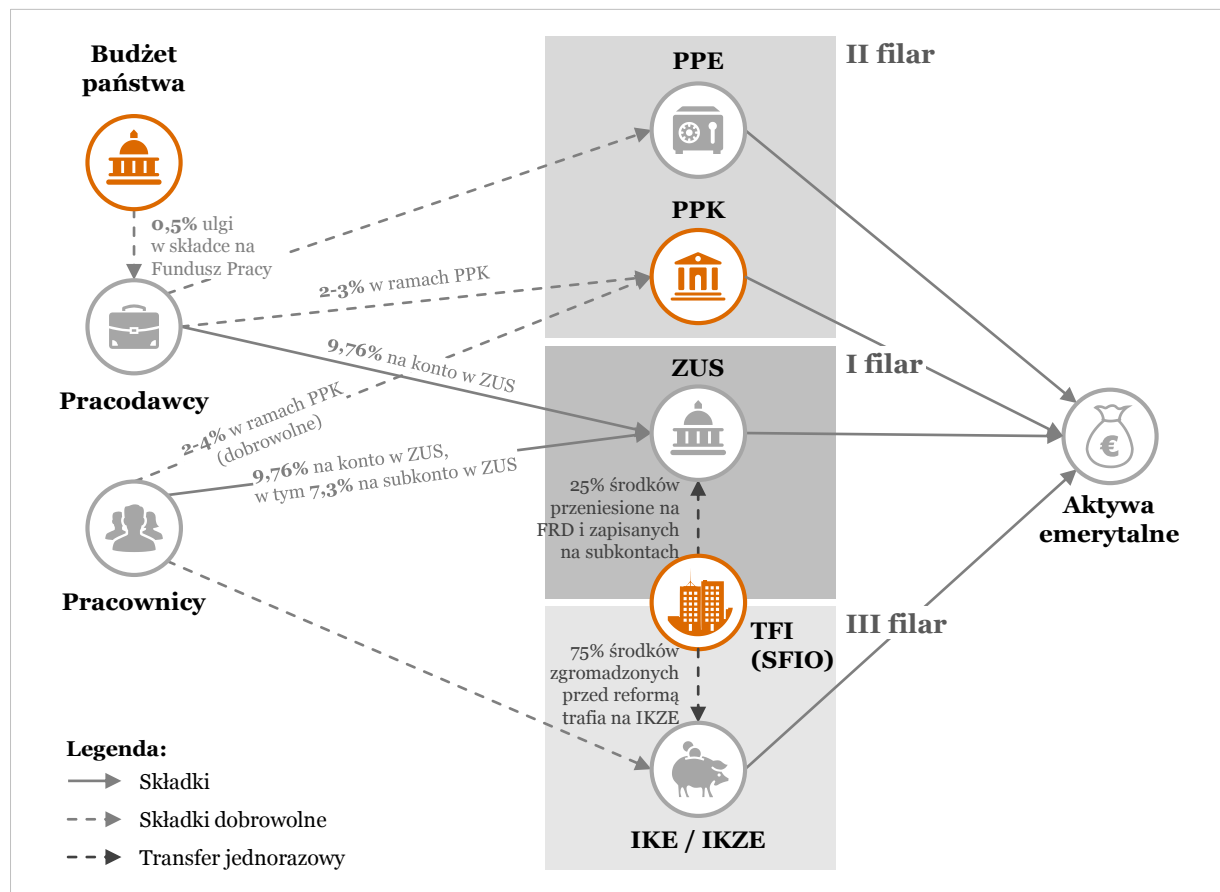
*Propozycja reformy systemu
emerytalnego: wprowadzenie
PPK i przekształcenie OFE*

Europejski Kongres Finansowy
7 czerwca 2017 r.

Mateusz Walewski

Reforma systemu emerytalnego jest ważnym elementem Programu Budowy Kapitału

Schemat systemu emerytalnego po reformie

Proponowana reforma systemu emerytalnego składa się z następujących elementów:

- 1 Wprowadzenie Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK),** które mają być mechanizmami:
 - Powszechnymi,
 - Współfinansowanymi przez państwo i pracodawców,
 - Objętymi automatycznym zapisem.
- 2 Reformy OFE,** która polega na:
 - Przesunięciu 25% zgromadzonych środków do FRD wraz z dopisaniem ich do subkont w I filarze,
 - Przesunięciu 75% środków na przekształcone IKZE,
 - Likwidacji suwaka z OFE do ZUS,
 - Zaprzestanie odprowadzania składki emerytalnej z ZUS do OFE.

Programy zbliżone do PPK funkcjonują z powodzeniem w wielu krajach

Nowa Zelandia

KiwiSaver funkcjonuje od **2007** roku

Pracownik sam dokonuje wyboru podmiotu zarządzającego jego oszczędnościami oraz schematu oszczędzania

Pracownik może wybrać wysokość swojej składki – **3%**, **4%** lub **8%**, pracodawca dokłada do tego dalsze **3%**

Program jest dostępny również dla osób samozatrudnionych lub niepracujących

Holandia

Ponad **90%** pracowników korzysta z pracowniczych instrumentów oszczędzania, najczęściej z branżowych funduszy emerytalnych

Dwa największe fundusze branżowe zrzeszają odpowiednio 2,8 mln z sektora rządowego i edukacyjnego oraz 2 mln osób z sektora opieki zdrowotnej – zarządzają środkami równymi odpowiednio **55%** i **25%** PKB Holandii

Ocena **A** i **#2** miejsce w rankingu Mercera

Wielka Brytania

Współfinansowane przez pracodawcę i pracownika albo fundowane wyłącznie przez pracodawcę

Funkcjonują jako instrumenty **zdefiniowanego świadczenia**

Obowiązuje automatyczny zapis do pracowniczych programów z **opcją opt out**

Minimalna składka ma w 2018 roku wzrosnąć z 2% do **8%**

Kanada

System znany jako **Registered Pension Plans (RPPs)**

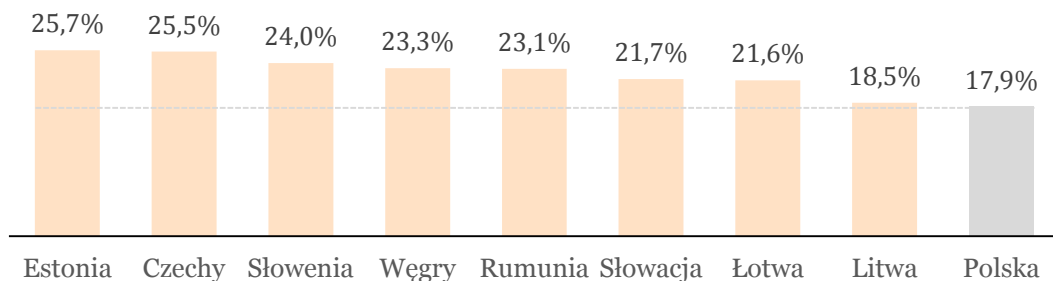
Funkcjonują zarówno jako instrumenty zdefiniowanej składki, jak i zdefiniowanego świadczenia

Maksymalny limit wpłat pracownika wynosi **18%** rocznego przychodu

W 2015 roku RPP miały ponad **6,2 mln** członków

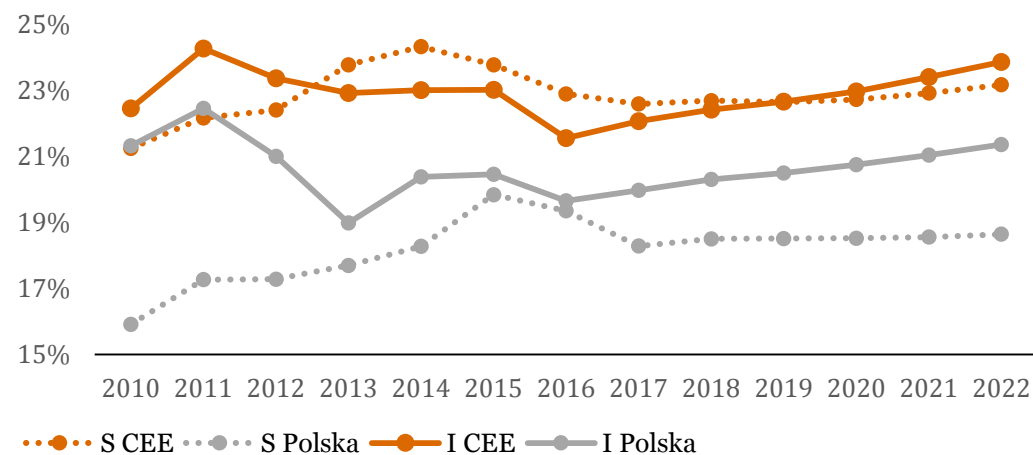
Napływ kapitału z PPK może przyspieszyć prognozowany wzrost gospodarczy nawet o 0,32 lub 0,19 p.p. w zależności od składki

Średnia stopa oszczędności w latach 2010-2016 (% PKB)

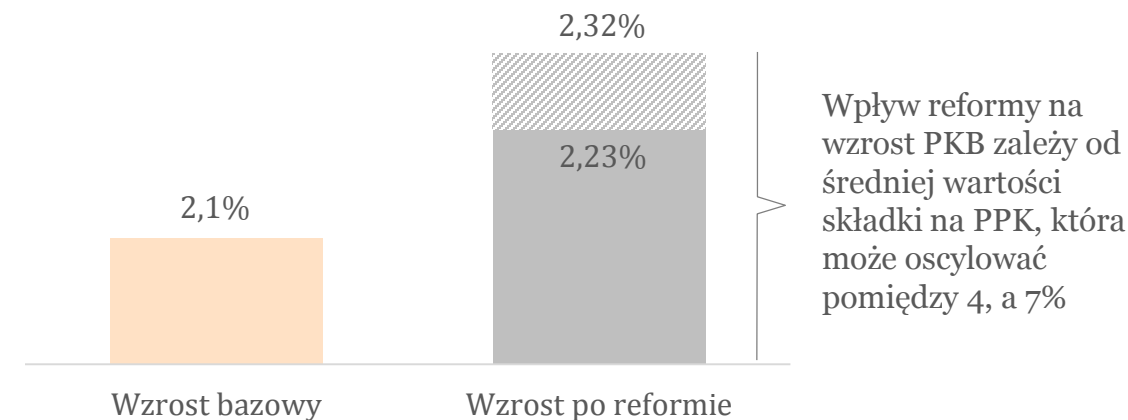

Polska odznacza się na tle innych państw Europy Środkowo-Wschodniej stosunkowo niską stopą oszczędności. Środki odłożone w ramach PPK mogą podnieść poziom oszczędności, a przez to zwiększyć inwestycje, co ostatecznie przełoży się na szybszy wzrost gospodarczy. Dodatkowo, likwidacja suwaka ograniczy odpływ kapitału z rynku

Stopy oszczędności i inwestycji w Polsce i CEE (% PKB)*

Szacowany średni wzrost PKB Polski w latach 2017-2050

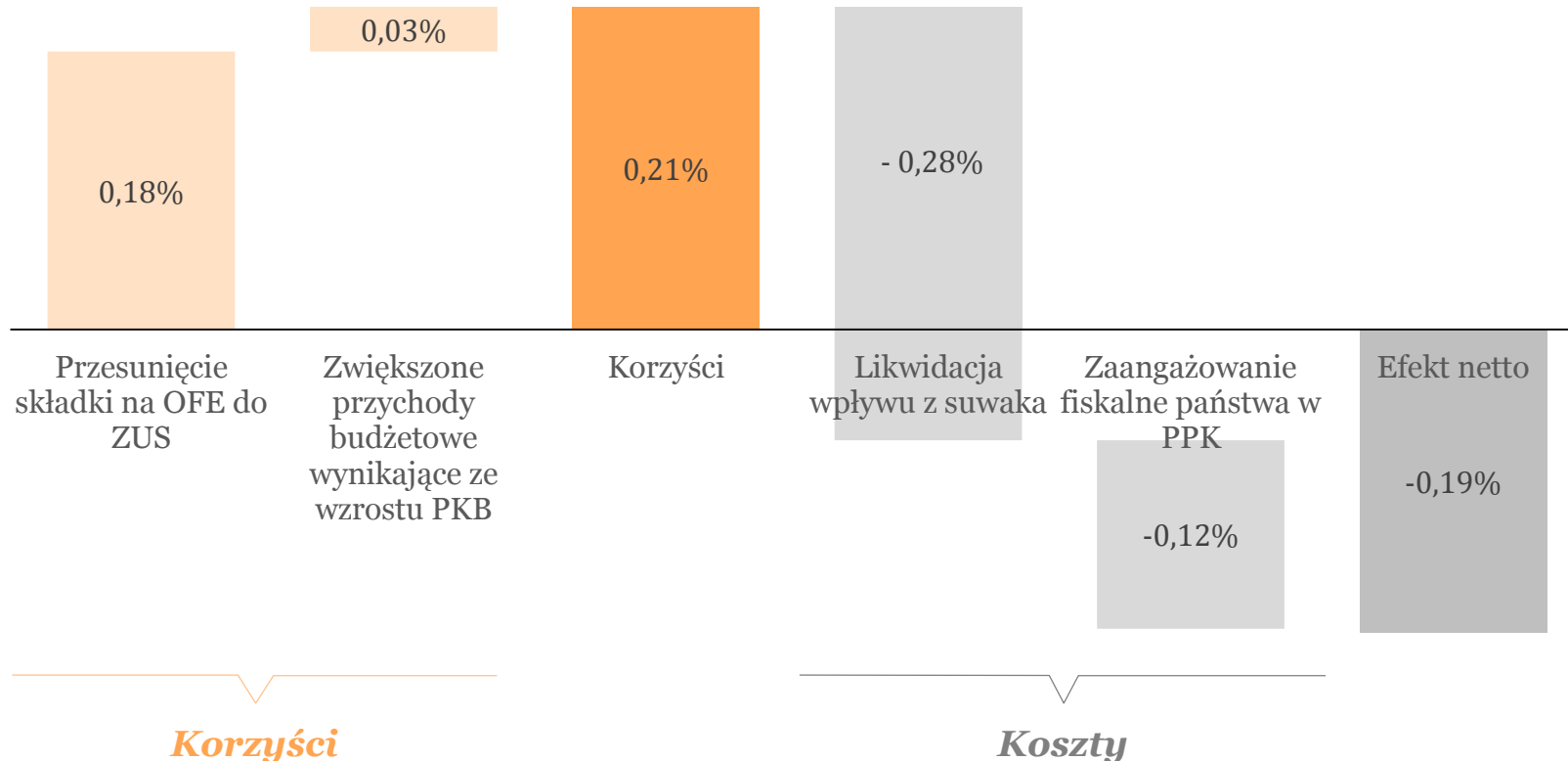

Wpływ reformy na wzrost PKB zależy od średniej wartości składki na PPK, która może oscylować pomiędzy 4, a 7%

* - Estonia, Czechy, Słowenia, Węgry, Rumunia, Słowacja, Łotwa, Litwa
 Źródła: Wzrost bazowy dla lat 2018 i 2019 pochodzi z prognoz NBP, dla lat kolejnych – z prognoz PwC. Pozostałe dane pochodzą z MFw.
 PwC

Kluczowe z punktu widzenia atrakcyjności reformy zaangażowanie państwa niesie relatywnie niewielkie koszty fiskalne

Szacunkowe korzyści i koszty dla państwa wynikające z reformy systemu emerytalnego przy założeniu składki na PPK równej 4% z pominięciem środków przetransferowanych do FRD [% PKB]

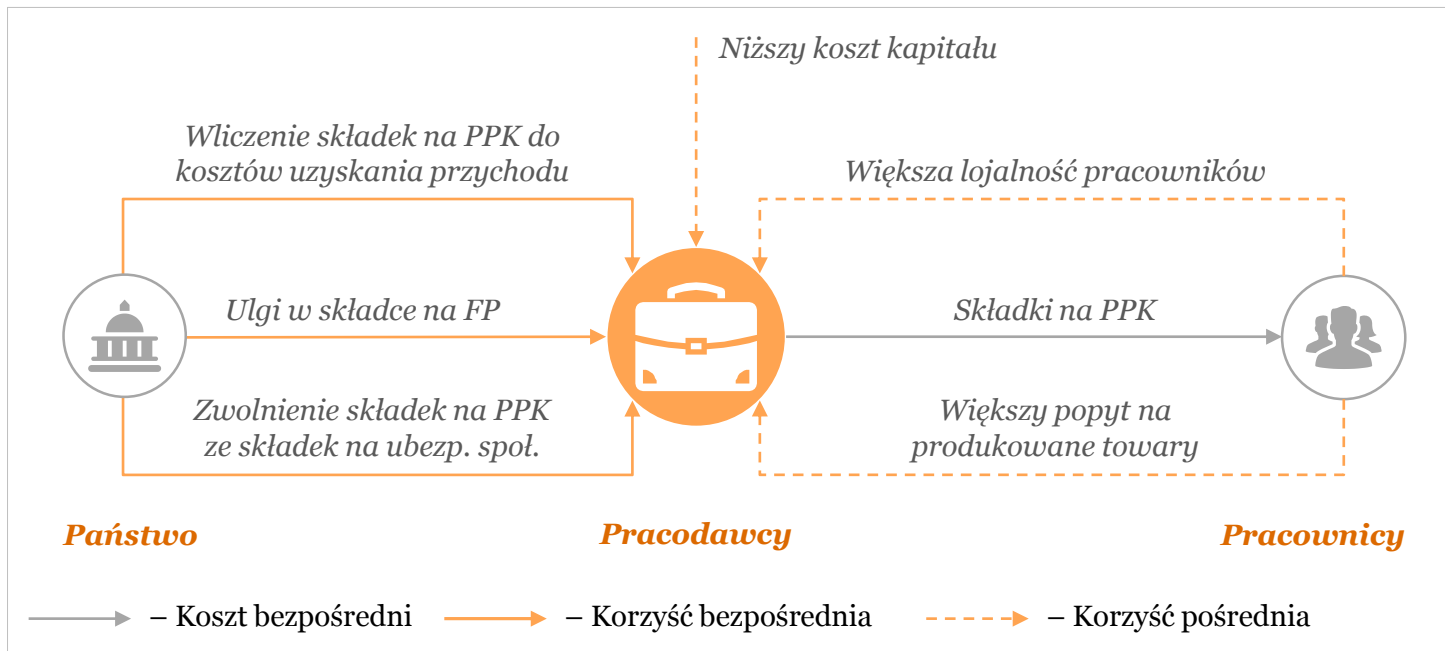

 Koszty ponoszone przez Skarb Państwa to inwestycja, która pozwoli zwiększyć świadczenia emerytalne, podnieść stopę oszczędności, obniżyć koszt kapitału i zwiększyć udział kapitału krajowego w finansowaniu inwestycji

Całkowite koszty netto ponoszone w 2018 roku przez Skarb Państwa z tytułu reformy będą stanowiły zaledwie **0,63%** przychodów budżetowych

Poprzez udział w PPK pracodawcy będą inwestować w swoich pracowników oraz ich przyszłe emerytury

Schemat kosztów i korzyści związanych z reformą z punktu widzenia pracodawcy

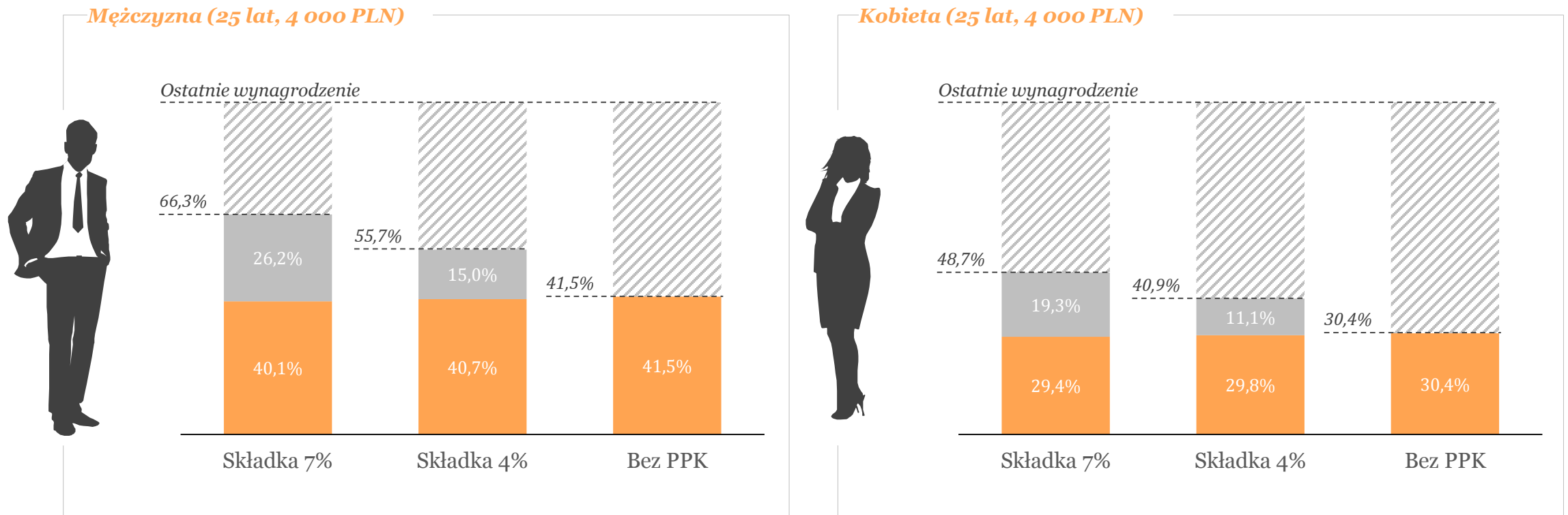
Składka na PPK nie może być traktowana jak czynnik zwiększający klin podatkowy ponieważ:

- 1 Składka pracodawcy to **kwota trafiająca bezpośrednio do pracownika**, w żadnym momencie nie jest zarządzana przez państwo, nie jest angażowana w mechanizmy redystrybucji,
- 2 **Państwo partycypuje w gromadzeniu kapitału w ramach PPK** (można więc powiedzieć, że PPK wręcz zmniejsza klin podatkowy)
- 3 Pracownik ma dużą swobodę co do decydowania o wartości składki, a oprócz tego **działa mechanizm opt out**, który pozwala zrezygnować z PPK

PPK to z punktu widzenia pracodawców inwestycja w przyszłe oszczędności pracowników – koszty związane z zaangażowaniem pracodawców są łagodzone przez system ulg i zachęt przygotowanych przez państwo oraz szereg korzyści pośrednich

PPK mogą zwiększyć stopę zastąpienia nawet o 26 p.p. w przypadku mężczyzn i 19 p.p. w przypadku kobiet

Wpływ PPK na stopę zastąpienia w zależności od składki (przy założeniu obniżonego wieku emerytalnego)

■ – ZUS ■ – PPK x% – Stopa zastąpienia

W wyniku likwidacji suwaka ograniczony zostanie odpływ kapitału, a PPK zasila rynek nowymi środkami

27%

W wyniku reformy systemu emerytalnego w latach 2018-2025 na rynek napłynie kapitał równy 27%* obrotów GPW z 2016 roku

61%

Wartość środków zgromadzonych przez PPK w latach 2018-2025 wyniesie 61%* aktywów zgromadzonych przez OFE na koniec 2016 roku

42%

W samym 2018 roku w wyniku funkcjonowania PPK na rynek wpłynie 42%* kapitału zgromadzonego dotychczas w ramach PPE

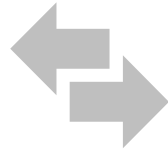
* - wszystkie obliczenia dotyczą scenariusza zakładającego najniższy poziom składki na PPK czyli 4%

Można wskazać kilka kluczowych czynników, które przesądzają o atrakcyjności proponowanej reformy

Warunki konieczne powodzenia reformy systemu emerytalnego

Rzeczywiste zaangażowanie państwa i pracodawców w gromadzenie środków emerytalnych

Reforma OFE ostatecznie wyjaśnia niepewności związane z własnością i przyszłością zgromadzonych środków

Likwidacja suwaka bezpieczeństwa, który powodował odpływ kapitału z rynku

Wpłaty pracowników na PPK zwolnione z opodatkowania – wprowadzenie systemu EET

Pracodawcy wybierają podmiot zarządzający PPK, a podmioty te konkurują między sobą na określonych warunkach

Dziękuję

Mateusz Walewski
Ekonomista PwC

mateusz.walewski@pl.pwc.com
+48 519 50 69 56

pwc